

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

LETËR REKOMANDIMI

I

MEKANIZMIT KOMBËTAR PËR PARANDALIMIN E TORTURËS

për vizitat në stacionet policore si në vijim:

1. Stacioni Policor në Gjakovë
2. Stacioni Policor në Rahovec
3. Stacioni Policor në Deçan
4. Stacioni Policor në Pejë
5. Stacioni Policor në Vushtrri
6. Stacioni Policor në Shtime
7. Stacioni Policor në Fushë Kosovë
8. Stacioni Policor në Lipjan
9. Pika e kalimit kufitar “Vërmicë”
10. Qendra Rajonale e Mbajtjes në Prishtinë

Për: **Z. Ekrem Mustafa, Ministër**
Ministria e Punëve të Brendshme

Z. Lulzim Ejupi, Sekretar i Përgjithshëm
Ministria e Punëve të Brendshme

Z. Rashit Qalaj, Drejtor i Përgjithshëm
Policia e Kosovës

Prishtinë, 16 dhjetor 2019

Bashkëpunimi me MKPT-në gjatë vizitës

Gjatë vizitës në stacionet e lartpërmendura, Policia e Kosovës i ofroi MKPT-së bashkëpunim të plotë. Ekipi, pa vonesa, pati qasje në të gjitha hapësirat. Ekipit iu siguruan të gjitha informatat e nevojshme për ta kryer detyrën dhe qasja në të gjitha dokumentet e kërkuara, si dhe iu mundësua intervistimi i personave të arrestuar, pa praninë e zyrtarëve policorë.

Garancitë kundër keqtrajtimit

Sipas legjislacionit në fuqi të Republikës së Kosovës, personat e dyshuar për kryerje të veprës penale mund të mbahen nga policia deri në 48 orë para se të dërgohen para gjyqtarit të procedurës paraprake. Policia mund të mbajë dhe të mbledhë informata nga personat të cilët gjenden në vendin ku është kryer vepra penale, të cilët mund të sigurojnë informata relevante (periudha maksimale kohore: gjashtë orë).

Komiteti Evropian për Parandalim të Torturës (në tekstin e mëtejshëm: KPT), në raportin e 2-të të Përgjithshëm, të publikuar në vitin 1992, kishte theksuar rëndësinë e tri të drejtave themelore të personave të arrestuar nga policia: e drejta për t'u njoftuar me të drejtat e tij; për të njoftuar personin e tretë sipas përzgjedhjes së tij/saj për arrestimin e tij (anëtarin e familjes, mikun, konsullatën e shtetit nga vjen, nëse është shtetas i huaj); e drejta për të pasur një avokat; e drejta për t'u ekzaminuar nga mjeku sipas dëshirës së tij (përveç ekzaminimit mjekësor nga një mjek i thirrur nga autoritetet policore).¹

Këto të drejta duhet të zbatohen jo vetëm në rastin e personave të ndaluar, por edhe në rastet e tjera kur qytetarët detyrohen të qëndrojnë në polici apo me policinë edhe për arsye të tjera (për shembull: për qëllime identifikimi).

Sipas KPT-së, këto të drejta janë garanci themelore kundër keqtrajtimit fizik dhe duhet të zbatohen që nga momenti i parë i privimit nga liria, pa marrë parasysh se si përshkruhet në kuadër të sistemi ligjor.

Po ashtu, këto të drejta themelore parashihen edhe me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, me Kodin e Procedurës Penale dhe me Ligjin për Policinë.²

Neni 13 i Kodit të Procedurës Penale përcakton se çdo person i privuar nga liria duhet të njoftohet menjëherë në gjuhën të cilin ai/ajo e kupton për të drejtën për ndihmë juridike sipas dëshirës së tij, për të drejtën për t'i njoftuar anëtarët e familjes apo ndonjë person tjetër për faktin se është arrestuar, dhe se këto të drejta aplikohen gjatë gjithë kohës së privimit nga liria.³

Sa i përket njoftimit për arrestin, neni 168 i Kodit të Procedurës Penale më tej përcakton se personi i arrestuar ka të drejtë ta njoftojë anëtarin e familjes apo personin tjetër sipas përzgjedhjes së tij për arrestin dhe vendin e ndalimit menjëherë pas arrestimit; njoftimi i familjarit apo i personit tjetër lidhur me arrestimin mund të vonohet më së shumti deri në 24 orë kur prokurori i shtetit çmon se kjo kushtëzohet me nevoja të jashtëzakonshme për hetim të rastit. Kjo vonesë nuk aplikohet në rastin e personave të mitur.

¹ Shih: <https://rm.coe.int/16806cea2f>.

² Kushtetuta e Republikës së Kosovës, nenet 29 dhe 30. Kodi Penal i Republikës së Kosovës, neni 13. Ligji nr. 04/L-076 për Policinë e Kosovës,

³ Shih po ashtu nenet 29 dhe 30 të Kushtetutës.

Sipas Ligjit për Policinë⁴, e drejta për ta njoftuar familjen apo personin tjetër për arrestimin gjithashtu vlen edhe për personat të cilët janë në “*ndalim të përkohshëm*” me qëllim të identifikimit ose për shkak të mbrojtjes së tyre dhe mbrojtjes së të tjerëve.

MKPT-ja gjatë vizitës në stacionet e lartpërmendura policore nuk ka marrë ankesa lidhur me këto të drejta. Po ashtu, bazuar në dokumentacionin e shqyrtuar del se Policia e Kosovës i ka respektuar këto të drejta. Gjatë vizitave, MKPT-ja ka vërejtur se në secilën qeli ndodheshin informata të shkruara lidhur me të drejtat e personave të arrestuar. Gjatë vizitave, MKPT-ja nuk ka hasur në të mitur të arrestuar.

Përveç kësaj, MKPT-ja ka vërejtur se në secilin stacion policor kishte dokumente konkrete në të cilat autoritetet policore kishin evidentuar me përpikëri çdo ngjarje lidhur me personin e arrestuar.

Keqtrajtimi fizik

MKPT-ja gjatë vizitave në këto stacione nuk ka marrë ankesa nga të arrestuarit për ndonjë keqtrajtim fizik apo për mosrespektim të të drejtave të tyre themelore.

Kushtet fizike të stacioneve policore të vizituara

Në **Stacionin Policor në Gjakovë**, MKPT-ja ka vërejtur se janë të nevojshme renovime në qendrën e mbajtjes, pasi që në gjendjen që është nuk i plotëson standardet nacionale dhe ndërkombëtare për t'i akomoduar personat e arrestuar.

Stacioni Policor në Pejë – MKPT-ja ka vërejtur se qelitë ishin në gjendje jo të mirë, nuk kanë dritë të mjaftueshme natyrale, por edhe drita artificiale ishte e dobët.

Gjatë vizitës në **Stacionin Policor në Fushë Kosovë**, MKPT-ja ka vërejtur se zyrtarët policorë punojnë në kushte shumë të vështira. Madje, gjatë vizitës së MKPT-së, stacioni policor përballej me mungesë të ujit për ditë të tëra.

Në **Stacioni Policor në Deçan**, MKPT-ja ka vërejtur se qelitë ku mbahen të arrestuarit janë në gjendje shumë të keqe dhe kanë nevojë për renovime të menjëhershme, nuk kanë dritë natyrale dhe as artificiale. MKPT-ja e ka konstatuar të njëjtën gjendje edhe përmes raportit me rekomandime të publikuar më 16 tetor 2018. Një gjendje e tillë ishte konstatuar edhe në raportin e Komitetit Evropian për Parandalim të Torturës për vizitat në Kosovë në vitin 2007 dhe në vitin 2015.

Dhomat e Ndalimit në Pikën e Kalimit Kufitar “Vërrmicë”, edhe pse pritet që së shpejti autoritetet policore t'i shfrytëzojnë hapësirat e reja së bashku me policinë e shtetit të Republikës së Shqipërisë, përderisa ato janë në përdorim duhet t'i plotësojnë standardet minimale për t'i akomoduar të ndaluarit.

MKPT-ja konsideron se, sado e shkurtër që mund të jetë periudha e qëndrimit në ndalim policor, megjithatë kushtet në qeli duhet t'i plotësojnë disa kërkesa themelore. MKPT-ja vëren se KPT-ja në raportin e 2-të të Përgjithshëm, të publikuar më 13 prill 1992 në Strasburg, kishte përcaktuar standardin lidhur me kushtet në qelitë ku mbahen të arrestuarit, i cili përcakton: “*Të gjitha qelitë në stacione policore duhet të jenë të madhësisë së arsyeshme për numrin e personave të akomoduar, duhet të kenë ndriçim adekuat (shembull, dritë e mjaftueshme për të lexuar, me përjashtim të periudhave të fjetjes) dhe ventilim dhe të jenë të*

⁴ Ligji për Policinë, neni 20.

pajisura me karrige të fiksuar ose tavolinë). Për më shumë, personat të cilët qëndrojnë në ndalim gjatë natës duhet t'u sigurohen çarçafë dhe batanije të pastra".⁵

Në të gjitha stacionet e vizituara, MKPT-ja ka vërejtur se të arrestuarit nuk furnizohen me mjete higjienike personale. MKPT-ja konsideron se autoritetet relevante duhet të ndër marrin hapa konkret për t'i pajisur qendrat e mbajtjes me mjete higjienike.

Sistemi i thirrjes

Asnjëra nga stacione e vizituara nuk posedon sistem të thirrjes. MKPT-ja, edhe përmes raporteve me rekomandime të publikuara më parë, u ka rekomanduar autoriteteve kompetente që të instalojnë sisteme të tilla. MKPT-ja vëren se KPT-ja në raportet për Kosovën për vizitën në vitin 2015 u kishte rekomanduar autoriteteve kompetente në Kosovë që qelitë në stacionet policore të pajisen me sistem të thirrjes, gjë që të arrestuarve do t'u mundësonte kontakt më të lehtë me zyrtarët policorë në rast nevojë.⁶

Regjimi

Në raportin e 12-të të Përgjithshëm të publikuar në vitin 2002, Komiteti Evropian për Parandalimin e Torturës kishte theksuar se personave të cilët mbahen në arrest në polici më shumë se 24 orë duhet që brenda mundësive t'u ofrohet ajrosje ditore.⁷ **MKPT-ja u njoftua nga zyrtarët policorë në stacionet e vizituara se të arrestuarve nuk u ofrohet fare ajrosje, as kur qëndrojnë aty edhe më shumë se 24 orë, pasi që nuk posedojnë kushte fizike.** MKPT-ja konsideron se, në pajtim me rekomandimin e KPT-së, autoritetet kompetente duhet t'u sigurojnë të ndaluarve ajrosje jashtë qelisë, sa herë që kjo të jetë e mundur.

Kujdesi shëndetësor

Shërbimet mjekësore janë e drejtë themelore e personave të cilët arrestohen nga policia. MKPT-ja u njoftua se në Stacionin Policor në Istog, çdo i arrestuar dërgohet së pari te mjeku dhe pastaj në qeli të mbajtjes. Shërbimet mjekësore ofrohen nga institucionet publike, siç janë qendrat më të afërta të mjekësisë familjare dhe Qendra Klinike Universitare, varësisht nga nevojat për trajtim. Lidhur me këtë të drejtë, MKPT-ja nuk ka marrë ankesa nga personat e intervistuar. Po ashtu, nga dokumentacioni i shqyrtuar është vërejtur se policia ka evidentuar në dosjet e tyre personale njoftimin për të drejtën për të pasur shërbime mjekësore.

MKPT-ja ka vërejtur se të gjitha të dhënat lidhur me shërbimet e ofruara mjekësore ndaj të arrestuarve mbahen në dosjen e tij/saj personale.

Në bazë të të gjeturave dhe të konstatimeve të arritura gjatë vizitës, në pajtim me nenin 135, paragrafi 3, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës dhe me nenin 16, paragrafi 4, të Ligjit 05/L-019 për Avokatin e Popullit, Avokati i Popullit i rekomandon:

Ministria e Punëve të Brendshme:

- **MKPT-ja ripërsërit rekomandimin që të kryhen renovimet e nevojshme në Qendrën e Mbajtjes në Deçan sa më shpejt që të jetë e mundur.**

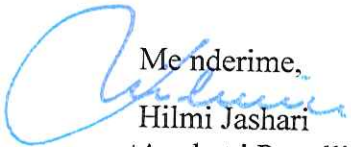
⁵ Komiteti Evropian për Parandalim të Torturës, Raporti i 2-të i Përgjithshëm, paragrafi 42. Për më shumë shih në: <https://rm.coe.int/1680696a3f>.

⁶ Raporti i KPT-së për vizitën në Kosovë në vitin 2015, përgjigjja e autoriteteve. Shih në: <https://www.coe.int/en/web/cpt/kosovo>.

⁷ Raporti i 12-të i Përgjithshëm i KPT-së, paragrafi 47, në: <https://rm.coe.int/16806cd1ed>.

- MKPT-ja ripërsërit rekomandimin që të kryhen renovimet e nevojshme në Qendrën e Mbajtjes të Stacionit Policor në Pejë.
- MKPT-ja ripërsërit rekomandimin që të instalohen, aty ku mungojnë, sistemet e thirrjeve nëpër të gjitha qelitë e stacioneve policore ku ka dhoma të mbajtjes.
- Të ndaluarit të furnizohen me mjete higjienike.
- Të rinovohet apo të gjendet ndonjë zgjidhje tjetër për Stacionin Policor në Fushë Kosovë.

Në pajtim me nenin 132, paragrafi 3, të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (“Çdo organ, institucion ose autoritet tjetër, që ushtron pushtet legjitim në Republikën e Kosovës, është i detyruar t’u përgjigjet kërkesave të Avokatit të Popullit dhe t’i paraqesë atij/asaj të gjitha dokumentet dhe informacionet e kërkuara në pajtim me ligj”) dhe në pajtim me nenin 28 të Ligjit nr. 05/L-019 për Avokatin e Popullit (“Autoritetet, të cilave Avokati i Popullit u ka drejtuar rekomandim, kërkesë ose propozim për ndërmarrjen e veprimeve konkrete, përfshirë edhe masat disiplinore, duhet të përgjigjen brenda afatit tridhjetë (30) ditor. Përgjigjja duhet të përmbajë arsyet me shkrim për veprimet e ndërmarra lidhur me çështjen në fjalë”), ju lutemi mirësisht të na informoni për veprimet e ndërmarra lidhur me çështjen në fjalë.

Me nderime,

 Hilmi Jashari
 Avokat i Popullit